

نومرو : ۸۴

اداره خانه

ایستانبول . جفال اوغلنده

دائرة اجتهدده

" Idjtihad " Constantinople

دوردنچی سنه

اجتہاد

حریت فکریه یه خادم

پنجشنبه کونلری چیقار اجتماعی، ادبی مجموعه

مدیر مرخص : الرهامی صفا

۱۲ کانون اول ۱۳۲۹

آبونه

سنه لک آلتی آیلق

تورکیا ایچین ۵۴ غروش ۳۰ غروش

ممالک اجنبیه ایچین ۱۵ فرانق ۸ فرانق

نسخه سی ۵۰ یاره

صحیفه تنقید

روح الاقوام

بوندن اول انتشار ایدن «اجتهاد» ده احبامزدن وحسبالموقع هویتی کتم ایتک مجبوریتنه بولونان بر ذات عالی مملکت مزده تنقیده اهمیت ویرلمدیکندن آواز آواز باغیریبوردی . محب مخبرمزم حق درکاردر . بو دقیقه نظر دفته آلان رساله مزه هیئت تحریریه سی بر قاج انتقاد مقاله سی یازلسی خدمتی بکا تکلیف ایتدی . ایشه بنده بو وظیفه یی ایفا ایدیورم .

وقتیله ایتالیاده خالص آنچه نک آره سینه بر چوق بوزوق پاره قارشمش . قرون وسطاده جنویز ووندیک بانکرلرینک اک برنجی ایشی پاره نک خالصیتی تأمیندن عبارت ایمش . ایشه بنده بو کون بویه بر وظیفه یی ایفا مجبوریتندیز . بر طاقم عادی کتابخیر ، ایرانی صحافیر پیاسه مزه خردوات قلمیه غرق ایتشاردر . پارلاق ، پارلاق اسمیر بولوب اوجوز اوجوز رساله لر تألیف ایتدیرمکده و بو صورتله خلق طولاندرمقدمه درلر .

آثار جدیه وشاه اثرلر ایسه بویتمز توکنمز فورمه لریک ایچنده غائب اولوب کیدیور . قارئین اغفال ایدیلور . بو برنوع علمی وادبی دولاندریحیلقدیر . مع الاسف جریده لر ومجموعه لر جدی بیلیوغرافی وانتقاد ستونلری آچدیغندن بوتشوش حاصل اولیور وبوندن اک زیاده قارئین ضرر کوریور . ایشه بو عملی ومادی نقطه یی ده بز نظر دفته آله رق وظیفه تنقیده مزه غل وغشدن بالکلیه آزاده اوله رق ایفا ایده جکز . شوآراق انتشار ایدن شایان اعتبار آثار یالکز عبدالله جودت بک روح الاقوامی ، عبدالحق حامد بک والدمی ، فائق عالی بک الحان وطنی وجلال نوری بک کلیاتی تشکیل ایدن آثار مختلفه در . روح الاقوام کوزل ، مفیده ، الزم بر ترجمه در . والدم برشاعر داهینک غروب

منظومه لریدر . الحان وطن نوعیتنه یکتا بر واولادر . جلال نوری بک آثار مختلفه سی ایسه یکی بر ترک ومسلمان فلسفه سیدر ویزی بتون آثاردن زیاده اشغال ایده جکدر . بو کلیات محیط فکریمزده عادتا بیابنجیدر . بو اثرلری اوقودیمز وقت ترک وعثمانی محیطک ماوراسنده عادتا ژاقر ژاقر ووصونک نه میلی ویا بوسونه نک تاریخی اوقیورز ، طننه دوشیورز . کیات مذکوره بو محیطک سویه سندن یوکسک اولدییی حالده ینه اوقونیور . جلال نوری بک بریحق سنه دن بری بر طاقم متابع ومتسلسل آثارایله بو کون افکارعمومیه اسلامیه وترکیه حاکمدر . بو مقاله مزده تنقید ایده جکمز روح الاقوام وبوندن اول دوقتورعبدالله جودت بک ترجمه ایتدیکی دوزینک تاریخ اسلامیتی کلیات جلال نوری ایله علاقه داردر . بوایکی قسم آثار بر بری اکیال وتضمین ایدر .

روح الاقوامک عنوانی محتاج مؤاخذه در . بو کتابک اصل اسمی (ملترک تسکاملنک قواعد روحیه سی) اولوب هر فصله عبدالله جودت بونی مزاج شرقه ده موافق اولمق اوزره «روح الاقوام» دیه واقیس ایتشدر .

دوقتور کوستاولوبونی بزه بیلدیرمی عبدالله جودت بک اونوتلار بر همتیدر ، عالم غریبه جلال نوری بک روحیات ویاروح شناسی طرزنده ترجمه ایتدیکی پسقولوژی فی بو عصرده فوق العاده رواجده در . هر مسئله بوسایه ده حل ایدیلور . آلمانیده بوفن بک ایلری کیتشدر . روح بشر اوراده عادتا لابوراتوارلرده حل ایدیلور . فرانسه ده ایسه ریو ، ریشه ، به رغسون ، لوبون کی بعض ارباب اختصاص روحیات وادیسنده ایدیلن کشفیاتی برچوق شیئه تطبیق ایتشاردر . «کوستا لوبون» ایسه عریض وعمیق ویک اوزون تدقیقات عملیه ده بولونوب بو کشفیات روحیه یی ابتدا خلقه ، ثانیاً ملتله ، ثالثاً تربیه یه ، رابعاً سوسیالیزم مسلاک اجتماعینه ، خامساً سیاسته ، سادساً آرا وادیانه ، سابعاً اختلالات وانتقالاته تطبیق ایدیور . امیزکه هنوز انتشار ایتکده اولان بویکی

صاقسون اقوامی ایله لایتیلرک آمریقاده تشکیل ایتدکاری حکوماتک مقایسهٔ مقدراتی پک پارلاقدر. فکرلر مقدرات ملله ندرجدهد حائز اعتباردر؛ عقیده لر بولره نسبتله نه قدر مهمدر؛ اعظم مقدرات ملیهده ندرجدهلرده رول اوینایه بیلیرلر؛ مدیتلر نصل محو ومندرس اولور؛ ایشته سزه بر سلسلهٔ مسائل که روح الاقوام بولره هپ برر صورت حلیه بولیور.

یوکسک طبقه سنک اکثریتی مأمورلر تشکیل ایدن بر ملته «روح الاقوام» هر کسک قویننده بولونه جق بردعا کتابی ماهیتدهدر. تفصیلاتنک تنقیدی پسیقولوزی فتنه تعلق ایدن بو کتاب ترکره پک استفاده بخشدر. ترجمه کوزلدر. عبدالله جودت پک بعض اصطلاحات اجنبیه یی خیلی موفقیت ایله تورکجه یه نقل ایتمشدر. هر کله نک ترجمه سنده دوقتورک اصابت ایتدیکی ادعا اولونه ماز. فقط بونجه اصطلاحات فکریه نک بولونمسی جدا موجب ممنونیتدر. بو اصطلاحات یواش یواش لسانمزه کیریور. کنج قلملر بولری استعمال ایدیورلر.

ایشته روح الاقوام بودر. عبدالله جودت بکدن بر رجاض وارددر. منحصرأ بو اثرک ترجمه سی کافی دکلدر. طیب حکیم یا دوقتور کوستاولوبونک روحیاته متعلق بتون آثارینی لسانمزه نقل ایتلیدر، یاخود روح شناس مومی الیهک بتون فلسفه ونظریهٔ علمیه سی خلاصهٔ برائر نشرینه غیرت ایتلیدر. ایشلرک تام اولمسی طرفداری یز. برعندلیب ایله بهارگیر. کوکل آرزو ایدرکه بزم کتبخانه مردهده تام برشی بولونسون. بو فلسفه نک لسانمزه نقلی عبدالله جودت بکدن وتنقیدینی جلال نوری بکدن رجا ایدرز. عبدالله جودتک ترجمه سی ناتمام اولدینی کبی جلال نورینک اتحاد اسلامده ومقدرات تاریخیهده کی انتقادلریده نقصاندر.

دوقتور کوستاولوبون خصوصیه «روح الاقوام» اعظم رجا لزدن مثلاً سعیدحلم و حسین حلمی پاشا حضراتی کبی ذوات فخامک عادتاً هر کون تلاوت ایتدکاری آئارنددر.

مذهب فلسفی آتی قریبده بتون تاریخی تبدیل ایده جکدر. هیچ شبهه سزدر که دوقتور «کوستاولوبون» تاریخیه حسیات واعتقاداته پک بیوک بر اهمیت ویرمکه بر آزمبالغیه کیدیور ودها و ذکاتک موقعی خیلیدن خیلی به ایندی ریور. ادعا ایده بیلیر که دوقتور لوبونک نظریه سی علمینده کی مدعیات روحیهده تاریخیجه مثال بولنه بیلیر. بونکله برابرینه ادعا ایدر که مومی الیهک سرد ایتدیکی قواعد روحیه نک اکثریتی طوغریدر. مؤلف روح الاقوامده حال حاضرده پک زیاده رواجیاب اولان مساوات فکرینی بالظه لیور بونک علمینده تاریخی دلائل سرد ایدیور. عروق ومللک سجایای مختلفه سی توضیح ایتدکن صکره بونلرک نه قدر تبدل ایده بیله جکنی ونه قدر ایده میه جکنی بزه آکلاتیور. بو جهتلرک بز ترکرجه بیوک بر اهمیت وارددر. روح اقوام قوانینک تبدلی ایله تبدل ایده بیلیرمی؟ سجایانک حدود تبدلی ندر؛ عروق تاریخیه نه قدر ونصل تبدل ایدر؛ ایشته بونقطه لرده کی جهلمز بزه بش آتی سنه دن بری بر چوق خطالر ایتدی ریور. دوقتور کوستاولوبونک کرک بو موضوع بحث ایتدی کمز اثرنده وکرک روحیات سیاسیه سنده کی آرا ومطالعاتی ایچون جلال نوری پک بزم احوالمره قیاساً مقدرات تاریخیه عنوانی اثرینه بر فصل علاوه ایتمشدر. عمومی اعتباریه مسلکینی قبول ایتدیکی دوقتور کوستاولوبونی مؤلف مومی الیه بو خصوصده پک حقلی بولیور.

کوستاولوبون مدیتلرک عناصر مرکبه سی ونصل ملتلرک روحیاتنی تشکیل ایتدیکنی جدا عمیق بروقوف ایله تحلیلله قویولیور. مؤسسات، ادیان، السنه نه قدر ونصل دکیشه بیلیر؛ مؤسساتک تبدلی ایله بر ملت احیا ایدیله بیلیرمی؛ بزیه موافق اولان برقانون دیگر یردهده عینی درجهده مفید اوله بیلیرمی؛ یوقسه اورانک حیات معناده سنی اخلال ایدرمی؟ ایشته بوکبی مسائل معضله عبدالله جودت بکک اثر خامهٔ ترجمه سی اولان روح- الاقوامده پارلاق بر صورتده توضیح اولونیور. آغلو-

ایشته باب عالی جاده سنده کی دکانلرده ییغیلی اولان
برچوق مزخرفات قلمیه ایچنده آره صره بویه مهم
اثرلرده کوریلور و هیپات که بونلرک قدر واهیتی برچوق
معه بولاندیریجی کتابلرک یاننده ، پارلاق باصلمش ،
بویالی ، یالیزی قاپاقلرک آره سنده ضایع اولیور . بلاغ
بز منقلردن ، اعتبار سز ارباب مطالعه دن !

م . ناجی

کله جک نسخه مزده : تاریخ استقبال : مسائل فکریه و مسائل سیاسیه
مقاله تنقیدیه مؤلفی : م . ناجی بک

بر مکتوب ، بر نظری

نثر حاضر مزك اك پارلاق تراشیده کارلری نظیف ایله
جناب مأموراً طشرده بولنیورلر . بو فرصتن استفاده
ایلمش اولمالیدرلر که بر طائم کنج تورگیلر کچن کون بر
مجموعه ده بونلرک اوزرینه تک ، توك چاقیل طاشلری آتمغه
باشلا دیلر . بز نظیفک اوسهل تمتع وصف ترکیلرینه ، جنابک
لذیذ واستیزالرینه عادتاً صوصامش ایکن جلال نوری بک
برادر مزك السده نظیف بکک بر مکتوبی و بر نطقی
کوردک . نشر ایتمک اوزره الدن قاورادق . واقعا محبمز
مکتوبک خصوصی اولدیغی و کونا کون التفاتلری حاوی
بولوندیغندن نشری لازم کلدیکنی مصرأ ادعا ایتمش ایسه ده
بزینه قارئلر مزى و بتون ترکاری بویه کوزل صحیفه لردن
محروم ایتمه مک ایچین مکتوبک بر قسمیه لطقنک خاتمه سندن
ماعداسنی نشر ایدیورز :

۳۰ تشرین ثانی ۱۹۱۳

۵۵۵

(تاریخ استقبال) ی دقتله و بعض مباحث و صحائفی
دفعات ایله او قودم . سلطان عبدالحمید ثانی نیک سیات
اداره سنه کیم ویا کیملر ختام ویرمک شرفی احراز
ایتمش ایسه ایتسین ، زده اوندن وهر کسندن ده مضر
و مخرب بر مستبد اولان شه نشاه تعصبک تحتی زیر و زبر
ایتمک ایچون اک اول عزم و جلاد تله اوزانان ید همت ،

سنگ - بوسه کاه استقبال اولمغه لائق - ائرگدر . اشته
اصل انقلاب و انقلاب مفید لازم شیمدی باشلا یور .
بر عزم ، بر خطوه ده . هپسی ، هپسی ، هپسی ییقیله جق
واعصار ماضیه نك انقاض خسرا نی اوستنده ادوار مستقبله
بنای شوکتی تأسیس ایده جکدر . مسائل وجدانیه
وصمیمیه قارشیسنده اک بیوک کفر و شناعت عدایتدیکم
ریاواستیزدن بوسط لرده بر ذره بولنمادیغنه ناموسمه قسمله
سنی تأمین ایدرم . چالیش بیوک وطن داشتم و یک بیوک دوستم ! ..
بو مملکتک بو کبی آثاره عطشی بر احتیاجی واردر . معار
ضلرک ، اوحسود و یسود اولان معارضلرک اطراف کده
عربده جهل و ضلال ایقاع ایدرلرسه هیچ اهمیت ویرمه .
بنی بونده سندن وهر کسندن زیاده دلخون ایدن بر شی
وارسه اوده سکا اسکیلردن زیاده یگیلرک ، یعنی ماضیدن
اول مستقبلک انقاضی معارض و مهاجم بولوندیغنی کورمکدر .
آمان یاربی ! .. (مستقبلک انقاضی) کبی بر تعبیر قلمدن
صادر اولمیلی ایدی ! .. بد بخت قلمم و بد بخت زمان
ووطنم ! ..

(مکتوبک فقرات آتیهمی درج ایدلمه . شدر .) دادر متحسرك

سلیمان نظیف

موصل والیسی سلیمان نظیف بکک نطقی

موصل و طنداشلرم ،

حضور کزده پکده یابانجی بر چهره ایله حقیقیورم .
بش آی صوکره تام اون سکیز سنه اوله جق ؟ موقت
و کوچوک بر مأموریتله بورایه کلش ، ولایتک مرکز
و ملحقاننده آیلرجه بر کولکه کبی ... فقط حس ایدن ،
دوشون ، مملکتک ذرات خاکی اوستنده شفقت و صمیمیتله
ترهین بر کولکه کبی طولا شمشدم . او وقت کوردم :
طوپراقلر کزده قدرت فاطره ابدال برکت ایتش . یالکیز
بشرک اهل غنودی بوفیوض آباد خلقتده چیرکین چیرکین
آغلایوردی . کوربیورم که بو کون ده فرقی ودها ای
بر حالده دکل ! . خرابی حاضر دن هپمز ، حی و میت
هر فردمز علی الدرجه مسئول و معاتبز ، بزه بو کون